

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα: «Ένα επικαιροποιημένο στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στην εκπαίδευση και την κατάρτιση»

(2010/C 79/06)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- επικροτεί την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με θέμα «Ένα επικαιροποιημένο στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στην εκπαίδευση και την κατάρτιση». Συμφωνεί πλήρως με τους γενικούς στόχους που προτείνονται, δηλαδή, την ενίσχυση των επιπέδων δεξιοτήτων χάρη στη βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, στόχος που δικαιολογημένα χαρακτηρίζεται ως απόλυτη προτεραιότητα για την απάντηση στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση·
- υπενθυμίζει τη σημασία των ευθύνων των τοπικών και των περιφερειακών αρχών και του κυρίαρχου ρόλου τους στην Ευρώπη όσον αφορά τους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, πράγμα που τις καθιστά βασικούς πρωταγωνιστές στις διαδικασίες οι οποίες εφαρμόζονται για να επιτευχθούν οι στρατηγικοί στόχοι που έχουν τεθεί. Στις μεθόδους εργασίας που επιλέγονται για μια μακροπρόθεσμη ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης πρέπει συνεπώς να λαμβάνονται υπόψη οι αρμοδιότητες των τοπικών και των περιφερειακών αρχών·
- χαιρετίζει το γεγονός ότι αυτές οι στρατηγικές προκλήσεις δεν περιορίζονται απλώς στα θέματα που αφορούν την αγορά εργασίας, και επικροτεί ιδιαίτερω την πρόκληση της «προώθησης της ισότητας και της ιδιότητας του ενεργού πολίτη»·
- θεωρεί ότι η συνέχιση της συνεργασίας των κρατών μελών είναι πρωταρχικής σημασίας για την αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων που θα οδηγήσουν στην εμφάνιση μιας δυναμικής κοινωνίας της γνώσης. Εκτιμά δε ότι η συνεργασία μεταξύ των τοπικών και των περιφερειακών αρχών βοηθά επίσης στην επίτευξη του στόχου αυτού και πρέπει, συνεπώς, να ενθαρρυνθεί.

Εισηγητής: ο κ. Jean-Vincent Placé (FR/PSE), μέλος του περιφερειακού συμβουλίου της Ile-de-France

Έγγραφο αναφοράς

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – Ένα επικαιροποιημένο στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στην εκπαίδευση και την κατάρτιση

COM(2008) 865 τελικό

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Αρχές και γενικές παρατηρήσεις

1. επικροτεί την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με θέμα «Ένα επικαιροποιημένο στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στην εκπαίδευση και την κατάρτιση». Η ΕΠΠ συμφωνεί πλήρως με τους γενικούς στόχους που προτείνονται, δηλαδή, την ενίσχυση των επιπέδων δεξιοτήτων χάρη στη βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, στόχος που δικαιολογημένα χαρακτηρίζεται ως απόλυτη προτεραιότητα για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

2. συμφωνεί πλήρως με τη γενική ανάλυση της Επιτροπής· τα θέματα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης είναι καθοριστικής σημασίας προκειμένου να μπορέσει η Ευρώπη να καταστεί πιο ανταγωνιστική με τρόπο ώστε να εξασφαλισθεί ένα υψηλό επίπεδο κοινωνικής και περιβαλλοντικής προστασίας, δεδομένου ότι ο πλέον πολύτιμος πόρος της Ευρώπης είναι οι πολίτες της⁽¹⁾. Η ΕΠΠ υπενθυμίζει εν προκειμένω ότι από σήμερα έως το 2015, το 79 % των θέσεων εργασίας θα απαιτούν εργατικό δυναμικό με υψηλό ή μεσαίο επίπεδο δεξιοτήτων⁽²⁾·

3. συμφωνεί με την ιδέα που ανέπτυξε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι οι πολιτικές στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης πρέπει να παρέχουν σε όλους τους πολίτες, ανεξαρτήτως ηλικίας, φύλου και κοινωνικοοικονομικής κατάστασης, τη δυνατότητα να αποκτούν, να επικαιροποιούν και να αναπτύσσουν καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους τις επαγγελματικές τους δεξιότητες καθώς και να αναπτύξουν την ιδιότητα του ενεργού πολίτη· οι εν λόγω πολιτικές αποτελούν συνεπώς πρωτεύοντες παράγοντες προσωπικής χειραφέτησης και κοινωνικής ένταξης·

4. υπενθυμίζει τη σημασία των ευθυνών των τοπικών και των περιφερειακών αρχών και του κυρίαρχου ρόλου τους στην Ευρώπη όσον αφορά τους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, πράγμα που τις καθιστά βασικούς πρωταγωνιστές στις διαδικασίες που

εφαρμόζονται για να επιτευχθούν οι επιδιωκόμενοι στρατηγικοί στόχοι. Ανάλογα με τις εθνικές νομοθεσίες, οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές ασκούν καθήκοντα σε διάφορα επίπεδα από την προσχολική εκπαίδευση έως την εκπαίδευση και την κατάρτιση ενηλίκων, όπως λεπτομερώς αναφέρεται στην παρούσα ανακοίνωση. Επίσης, η ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης αφορά άμεσα τις στρατηγικές απασχόλησης και βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης, τα θέματα της μετανάστευσης, συμπεριλαμβανομένης της πολυγλωσσίας, τη δημογραφική εξέλιξη, καθώς και τις πολιτικές της ΕΕ σχετικά με την κοινωνική ένταξη, τις επιχειρήσεις, την έρευνα και την καινοτομία. Η αποτελεσματική εφαρμογή των πολιτικών εκπαίδευσης και κατάρτισης, στις οποίες λαμβάνονται υπόψη όλες αυτές οι πτυχές αυτές, εναπόκειται συνεπώς στις τοπικές και στις περιφερειακές αρχές. Στις μεθόδους εργασίας που επιλέγονται για μια μακροπρόθεσμη ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης πρέπει επομένως να λαμβάνονται υπόψη οι αρμοδιότητες των τοπικών και των περιφερειακών αρχών·

5. τονίζει εν προκειμένω ότι η παρούσα ανακοίνωση είναι για την ΕΠΠ ένα σημαντικό θέμα με μακροπρόθεσμη προοπτική. Βραχυπρόθεσμα, το θέμα αυτό εντάσσεται στις προτεραιότητες της ΕΠΠ για το έτος 2009⁽³⁾·

6. εκφράζει την ικανοποίησή της που τα προτεινόμενα μέτρα στηρίζουν και συμπληρώνουν τις δράσεις των κρατών μελών, παρέχοντας με τον τρόπο αυτό ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία, και τούτο χωρίς να θίγονται οι αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας·

7. υπογραμμίζει εξάλλου ότι, όσον αφορά την εκπαίδευση και την κατάρτιση των παιδιών μεταναστών, που αναφέρονται στις στρατηγικές προκλήσεις και στις προτεραιότητες, το θέμα που εξετάζεται μπορεί να θεωρηθεί ότι εμπίπτει και στη διαδικασία ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ως προς αυτό, η ΕΠΠ υπενθυμίζει ότι τα μέτρα ένταξης δεν υπάγονται στις υφιστάμενες αρμοδιότητες της ΕΕ στον τομέα της μετανάστευσης (άρθρα 61, 62 και 63 ΣΕΚ), αλλά στην άμεση αρμοδιότητα των κρατών μελών. Συνεπώς, η ΕΕ μόνο υποστηρικτικό ρόλο μπορεί να διαδραματίσει στον εν λόγω τομέα, εν αναμονή της ενδεχόμενης επικύρωσης της συνθήκης της Λισσαβόνας η οποία θα ενισχύσει τις αντίστοιχες ευρωπαϊκές αρμοδιότητες·

(1) CdR 31/2006 τελικό

(2) «Μελλοντικές ανάγκες σε δεξιότητες στην Ευρώπη: μεσοπρόθεσμες προβλέψεις», CEDEFOP, 2008.

(3) CdR 380/2008

8. υπενθυμίζει ότι η αυξανόμενη μετανάστευση στην Ευρώπη αποτελεί ένα πολιτιστικό, γλωσσικό και δημογραφικό πλεονέκτημα, πράγμα που αποτελεί μια επιπλέον ευκαιρία, και για τον λόγο αυτό η εκπαίδευση και η κατάρτιση των πρώτων αφιχθέντων, αλλά και των μεταναστών δεύτερης γενεάς πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα εφόσον έχει καθοριστική σημασία για την ένταξη και την επιτυχημένη συμμετοχή στον κοινωνικό και επαγγελματικό βίο ⁽⁴⁾. Η ΕτΠ καλεί την Επιτροπή να εστιάσει την προσοχή της στις πλέον ευάλωτες κατηγορίες των μεταναστών·

9. επισημαίνει τη βούληση της Επιτροπής να ενισχύσει τη χρήση της Ανοικτής Μεθόδου Συντονισμού (ΑΜΣ) με την προσθήκη αξιολογήσεων από ομοτίμους πέραν των υφιστάμενων δραστηριοτήτων μάθησης μέσω ομοτίμων· καλεί δε την Επιτροπή να λάβει υπόψη την αύξηση των δημοσιονομικών και διοικητικών επιβαρύνσεων που θα προκαλέσει η ενίσχυση της ΑΜΣ στις τοπικές και περιφερειακές αρχές, οι οποίες είναι κατά μεγάλο μέρος αρμόδιες για την εκπαίδευση και κατάρτιση·

10. υπενθυμίζει ότι σε θέματα εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, η Ανοικτή Μέθοδος Συντονισμού λειτουργεί μόνον όταν συμμετέχουν άμεσα οι κατώτερες του εθνικού επιπέδου βαθμίδες. Η επίδοση των κρατών μελών, η οποία αντιπροσωπεύει τη συνολική επίδοση των περιφερειών και των δήμων τους, πρέπει να βασίζεται πρωτίστως στην καλή συνεργασία τους μέσω διαρκούς αλληλεγγύης·

11. δίδει ιδιαίτερη προσοχή στα θέματα ανισότητας ανδρών-γυναικών όπως έχει ήδη αναφέρει σε πολλές γνωμοδοτήσεις ⁽⁵⁾. Η ΕτΠ καλεί συνεπώς την Επιτροπή να δώσει ιδιαίτερη προσοχή σε αυτή τη μόνιμη έλλειψη ισορροπίας όσον αφορά την ισότητα των φύλων·

12. εφιστά την προσοχή στην ανάγκη προώθησης της υποδοχής των ατόμων με αναπηρία κάθε ηλικίας στα συνήθη δίκτυα κατάρτισης και εκπαίδευσης. Η ενέργεια αυτή θα συμβάλει τα μάλα στην κοινωνική τους ένταξη και στην απασχολησιμότητά τους·

13. εκφράζει την ικανοποίησή της για τη σημασία που δίδεται στην κατάρτιση των ενηλίκων, στην απασχολησιμότητα, στην κινητικότητα, στην κοινωνική ένταξη και στην προσωπική ανάπτυξη. Η ΕτΠ υπενθυμίζει ότι έχει ήδη κάνει γνωστή την πρόθεσή της να διαδραματίσει ενεργό ρόλο στην προώθηση της διά βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης, τομέας που ενδιαφέρει ιδιαίτερα τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές ⁽⁶⁾·

14. απορεί που στην παρούσα ανακοίνωση δεν γίνεται αναφορά στο θέμα της κατάρτισης και της διατήρησης εργατικού δυναμικό με υψηλό επίπεδο εξειδίκευσης και προσώπων που διαθέτουν καθοριστικής σημασίας αρμοδιότητες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, θέμα καθοριστικής σημασίας ωστόσο για την πλειοψηφία των ευρωπαϊκών χωρών στο πλαίσιο οικοδόμησης μιας οικονομίας της γνώσης,

τόσο από πλευράς «διαρροής εγκεφάλων» όσο και από πλευράς κατάρτισης προσωπικού υψηλού επιπέδου σε όλους τους κλάδους. Η ΕτΠ καλεί την Επιτροπή να εξετάσει το θέμα αυτό χωρίς ωστόσο να χρειαστεί να εισαγάγει περισσότερους δείκτες, πράγμα που ενδέχεται να έχει αρνητικό αντίκτυπο στη γενική συνοχή των στόχων που έχουν τεθεί·

15. εφιστά την προσοχή της Επιτροπής στο γεγονός ότι θεωρεί καθοριστικής σημασίας τη συμμετοχή των τρίτων χωρών που μετέχουν στη διαδικασία ένταξης στην ΕΕ και καλεί την Επιτροπή να εξετάσει τις διάφορες δυνατότητες που υφίστανται επ' αυτού·

Οι στρατηγικές προκλήσεις

16. επικροτεί τις τέσσερις στρατηγικές προκλήσεις και τα ζητήματα προτεραιότητας που, σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής, πρέπει να προσεγγισθούν κατά το 2009-2010·

17. επισημαίνει ότι αυτές οι στρατηγικές προκλήσεις και οι άμεσες προτεραιότητες εντάσσονται στο πνεύμα του έργου που έχει ήδη υλοποιηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος «Εκπαίδευση και κατάρτιση 2010»·

18. χαιρετίζει το γεγονός ότι αυτές οι στρατηγικές προκλήσεις δεν περιορίζονται απλώς στα θέματα που αφορούν την αγορά εργασίας, και επικροτεί ιδιαίτερω το θέμα που αναφέρεται στην «προώθηση της ισότητας και της ιδιότητας του ενεργού πολίτη». Η πρώτη άμεση επαφή με την πολιτική και την υλοποίηση σε καθημερινή βάση της ιδιότητας του ενεργού πολίτη πραγματοποιείται εξάλλου στις κατώτερες του εθνικού επιπέδου βαθμίδες·

19. υπενθυμίζει την προσηλωσή της στην κινητικότητα, που αποτελεί βασικό παράγοντα πολιτιστικής και επαγγελματικής ανάπτυξης, εφόσον καθιστά δυνατή την υπέρβαση τόσο των οικονομικών όσο και των πολιτιστικών εμποδίων. Η ΕτΠ τονίζει εν προκειμένω ότι η κινητικότητα πρέπει να καταστεί κανόνας για το σύνολο των εκπαιδευομένων·

20. τονίζει τον θεμελιώδη ρόλο που διαδραματίζουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές για την κινητικότητα των εκπαιδευομένων, τόσο για την πληροφόρηση, όσο και για τη στήριξη της κινητικότητας με την εφαρμογή μηχανισμών συντονισμού και συνοδευτικών μέτρων προς συμπλήρωση των ευρωπαϊκών προγραμμάτων ⁽⁷⁾. Η ΕτΠ καλεί συνεπώς την Επιτροπή να λάβει υπόψη την πτυχή αυτή και να συμπεριλάβει τις περιφερειακές αρχές στη διαδικασία κατάρτισης προγραμμάτων, παρέχοντας, σε όσες το επιθυμούν, ευρύτερες αρμοδιότητες όσον αφορά την εφαρμογή των εν λόγω προγραμμάτων·

21. υπενθυμίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές πρέπει να διαδραματίζουν πρωταρχικό ρόλο στην υλοποίηση του στόχου «μητρική γλώσσα +2», κυρίως για την υλοποίηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων ⁽⁸⁾·

⁽⁴⁾ CdR 253/2008

⁽⁵⁾ CdR 233/2000 και CdR 19/2001

⁽⁶⁾ CdR 49/2004 τελικό και CdR 31/2006 τελικό

⁽⁷⁾ CDR 34/2006 τελικό

⁽⁸⁾ CdR 6/2008 τελικό

22. υπενθυμίζει την ανάγκη προόδου όσον αφορά την εκμάθηση γλωσσών στην πρωτοβάθμια και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Η διαδικασία διδασκαλίας θα πρέπει να παρέχει περισσότερες δυνατότητες διαλόγου σε μια τουλάχιστον ξένη γλώσσα στο δημοτικό σχολείο ⁽⁹⁾.

23. υπενθυμίζει ότι είναι απαραίτητο να καταβληθούν πιο εμπειριστωμένες προσπάθειες ευαισθητοποίησης του κοινού για τα καλά που απορρέουν από την εκμάθηση γλωσσών ⁽¹⁰⁾.

24. επικροτεί τη βούληση ενίσχυσης της κατάρτισης των διδασκόντων και των δυνατοτήτων συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης του προσωπικού που έχει αναλάβει τη διδασκαλία και τον επαγγελματικό προσανατολισμό.

25. θεωρεί ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ανάγκες σε δεξιότητες στη διαδικασία προγραμματισμού της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Συχνά, οι δεξιότητες αυτές προσδιορίζονται πρώτα στο τοπικό και στο περιφερειακό επίπεδο.

26. εκτιμά ότι η εκπαίδευση στον τομέα της βιώσιμης ανάπτυξης, και κυρίως η ευαισθητοποίηση στα προβλήματα της αλλαγής του κλίματος και της προστασίας των ειδών αλλά και όλων των φυσικών πόρων (εδάφη, ύδατα, ατμόσφαιρα, ορυκτός πλούτος κ.λπ.), καθώς και στην ανάπτυξη του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας, αποτελούν βασικές και αλληλένδετες συνιστώσες της ιδιότητας του ενεργού πολίτη, οι οποίες θα πρέπει να περιλαμβάνονται στα ζητήματα προτεραιότητας που πρέπει να υπογραμμιστούν το 2009-2010.

27. υπενθυμίζει εν προκειμένω ότι η ενεργός συμμετοχή του πολίτη στα κοινά και η κατανόηση των προκλήσεων της βιώσιμης ανάπτυξης εντάσσονται στις καθοριστικές σημασίες για τους Ευρωπαίους αρμοδιότητες, όπως επισημαίνεται στη σύσταση «Βασικές ικανότητες για τη διά βίου μάθηση – Ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς» ⁽¹¹⁾.

28. θεωρεί ότι η πρώιμη, προσχολική και πρωτοβάθμια εκπαίδευση διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη και απόκτηση βασικών ικανοτήτων, που επιτρέπουν στους συμπολίτες και στις συμπολίτισσές μας να επιτύχουν στον ιδιωτικό και επαγγελματικό τους βίο ⁽¹²⁾.

29. επικροτεί τη βούληση να ενταχθεί η αμοιβαία μάθηση όσον αφορά τις βέλτιστες πρακτικές στον τομέα της εκπαίδευσης για τα παιδιά των μεταναστών. Η αμοιβαία αυτή μάθηση είναι θεμελιώδης για την προώθηση της ευρωπαϊκής ιθαγένειας και για την επιτυχή διαδικασία ένταξης.

30. τονίζει τη σημασία που έχει η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας για τα παιδιά των μεταναστών, δεδομένου ότι με τη διδασκαλία αυτή βελτιώνονται οι ικανότητες εκμάθησης τόσο της γλώσσας της χώρας υποδοχής όσο και άλλων ξένων γλωσσών. Ωστόσο, οι κρατικές ενισχύσεις θα πρέπει να επικεντρώνονται σαφώς στην εκμάθηση της γλώσσας της χώρας υποδοχής και στην αποτελεσματική χρήση της.

31. επιμένει στη μείζονα σημασία των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην ανάπτυξη καινοτόμων περιβαλλόντων ⁽¹²⁾.

32. εκτιμά ότι οι κοινωνικές προκλήσεις που συνδέονται με τα περιβαλλοντικά προβλήματα (νερό, ενέργεια, κλίμα, βιοποικιλότητα, μόλυνση κ.ά.) πρέπει να λαμβάνονται ιδιαίτερος υπόψη στη στρατηγική πρόκληση της «ενίσχυσης της καινοτομίας και της δημιουργικότητας». γενικότερα, οι προκλήσεις αυτές απαιτούν ριζικές αλλαγές σε μια πληθώρα επαγγελμάτων και τη δημιουργία πολλών νέων· συνεπώς, πρέπει αυτά να λαμβάνονται υπόψη στη διά βίου κατάρτιση, ιδίως με την καθιέρωση της κατάλληλης εκπαίδευσης.

33. συμφωνεί με την πρόταση ανάπτυξης συμπράξεων μεταξύ ιδρυμάτων και οργανισμών εκπαίδευσης και κατάρτισης και των επιχειρήσεων, των ερευνητικών ιδρυμάτων, των πολιτιστικών φορέων και των δημιουργικών βιομηχανιών, είναι δε αποδεδειγμένη η αποτελεσματικότητα των δράσεων αυτών στον τομέα της καινοτομίας.

34. θεωρεί ότι η συνέχιση της συνεργασίας των κρατών μελών έχει πρωταρχική σημασία για την αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων που θα οδηγήσουν στην εμφάνιση μιας δυναμικής κοινωνίας της γνώσης εκτιμά ότι η συνεργασία μεταξύ των τοπικών και περιφερειακών αρχών βοηθά επίσης στην επίτευξη του στόχου αυτού και πρέπει συνεπώς να ενθαρρυνθεί.

35. καλεί να καταρτισθεί και να δημοσιευθεί στο Διαδίκτυο, σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ, μία συγκριτική επισκόπηση των συστημάτων γενικής και επαγγελματικής κατάρτισης που υφίστανται στα κράτη μέλη, καθώς και των μεταρρυθμίσεων που έχουν προγραμματισθεί για το εγγύς μέλλον. Αυτό θα επιτρέψει στους εμπειρογνώμονες σε θέματα εκπαίδευσης των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, στους δημοτικούς συμβούλους και στις σχολικές κοινότητες να αντλούν τις απαραίτητες πληροφορίες όσον αφορά την εμπειρία άλλων κρατών στον τομέα της γενικής και της επαγγελματικής κατάρτισης, καθώς και να συμμετέχουν ως ισότιμοι εταίροι σε συζητήσεις σε κεντρικό επίπεδο λήψης αποφάσεων με θέμα την περαιτέρω διαμόρφωση της γενικής και της επαγγελματικής κατάρτισης.

Οι δείκτες

36. συμφωνεί με τη χρήση σημείων αναφοράς στο πλαίσιο της ανοικτής μεθόδου συντονισμού τα οποία δεν θα πρέπει ωστόσο να οδηγούν σε μία συγκεκριμενοποιημένη εναρμόνιση των συστημάτων στα επιμέρους κράτη μέλη.

37. επικροτεί την πρόθεση της Επιτροπής να χρησιμοποιήσει μέτρα ποσοτικά (σημεία αναφοράς, στατιστικές) και ποιοτικά (ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών) ⁽¹³⁾. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει πρωτίστως να στηρίζονται στα ήδη υφιστάμενα μέτρα, να βασίζονται σε συγκρίσιμα στοιχεία και να λαμβάνουν υπόψη τις διαφορετικές καταστάσεις στα επιμέρους κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη καλούνται να εξετάσουν πως και σε ποιο βαθμό μπορούν να συμβάλουν στην από κοινού επίτευξη των στόχων, λαμβάνοντας υπόψη τις μεταβαλλόμενες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες και τις εθνικές τους προτεραιότητες.

38. υπογραμμίζει ότι δεν έχει λυθεί το πρόβλημα των πόρων των περιφερειών και των δήμων που αναλαμβάνουν το επιπλέον διοικητικό και οικονομικό κόστος για την ανάπτυξη νέων δεικτών.

⁽⁹⁾ Ό.π.

⁽¹⁰⁾ CdR 33/2006 τελικό

⁽¹¹⁾ CdR 31/2006 τελικό

⁽¹²⁾ CdR 133/2008 τελικό

⁽¹³⁾ CdR 349/2002 τελικό

39. επισημαίνει ωστόσο ότι οι στόχοι που τέθηκαν για τέσσερα από τα πέντε σημεία αναφοράς που είχαν εγκριθεί το 2003 δεν θα έχουν επιτευχθεί έως το 2010. Επίσης, η πρόοδος των δραστηριοτήτων μάθησης μέσω ομοτίμων, ανταλλαγής πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών είναι ανεπαρκής. Τα στοιχεία αυτά συνηγορούν υπέρ μιας αναθεώρησης της ορθότητας των στόχων που έχουν τεθεί και/ή των μεθόδων εργασίας·

40. προτείνει στην Επιτροπή, στα κράτη μέλη και στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να εξετάσουν τους λόγους για τους οποίους δεν έχουν επιτευχθεί αυτά τα τέσσερα σημεία αναφοράς·

41. προσυπογράφει την πρόθεση της Επιτροπής όσον αφορά την αύξηση του σημείου αναφοράς για τη συμμετοχή των ενηλίκων στη διά βίου μάθηση από 12,5 % σε 15 %. Μία αύξηση είναι ιδιαίτερα σημαντική σε περίοδο κρίσης, στον βαθμό που είναι αναγκαίος ο επαγγελματικός αναπροσανατολισμός και η περαιτέρω επιμόρφωση πολλών μισθωτών·

42. υποστηρίζει την πρόταση δημιουργίας ενός νέου σημείου αναφοράς για την κινητικότητα, που έχει βασική σημασία, εφόσον ενισχύει την απασχολησιμότητα και καθιστά δυνατή την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής ιθαγένειας, έστω και αν ο ορισμός αυτού του δείκτη πρέπει να διευκρινιστεί από την Επιτροπή. Χωρίς να θίγει η προσπάθεια που καταβάλλεται για τους φοιτητές, η οποία και πρέπει να συνεχιστεί, η ΕτΠ εκτιμά ότι πρέπει να δοθεί έμφαση στην κινητικότητα των μαθητευόμενων και των νέων που παρακολουθούν μαθήματα επαγγελματικής κατάρτισης, τομέας στον οποίο δραστηριοποιούνται πολλές περιφέρειες·

43. συμφωνεί με τη δημιουργία ενός σημείου αναφοράς για τη χαμηλή επίδοση στην απόκτηση βασικών δεξιοτήτων, επεκτεινόμενου στα μαθηματικά και τις θετικές επιστήμες, αλλά τονίζει ότι απαιτείται η κατά προτεραιότητα εστίαση της περιοχής στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων της ανάγνωσης και της γραφής. Υπενθυμίζει ωστόσο ότι οι γνώσεις στον τομέα των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) και οι ξένες γλώσσες είναι σημαντικές για την απόκτηση γνώσεων και την υλοποίηση των στόχων της συνεχούς κατάρτισης και της διά βίου μάθησης. Τα παιδιά πρέπει να μπορούν να αποκτούν γνώσεις στον τομέα των ΤΠΕ σε πρώιμη ηλικία ⁽¹⁴⁾. Η ΕτΠ εφιστά την προσοχή στις κοινωνικές ανισότητες όσον αφορά την πρόσβαση σε αυτές τις τεχνολογίες, οι οποίες πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο κατάλληλων απαντήσεων από τα εθνικά, περιφερειακά ή τοπικά και ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, παρέχοντας έτσι στις τοπικές και στις περιφερειακές αρχές τη δυνατότητα να στηριχθούν στα υπάρχοντα προγράμματα της ΕΕ και στα νέα προγράμματα της Επιτροπής συμμετέχοντας ταυτόχρονα στην προσπάθεια καταπολέμησης του λειτουργικού αναλφαριθμητισμού στο πλαίσιο της αναθεωρημένης στρατηγικής της Δισαβόνας. Επίσης, στις δομές αυτές πρέπει να ληφθεί υπόψη η σημασία που έχει για τους μετανάστες η εκμάθηση της γλώσσας της χώρας υποδοχής, ώστε να ευνοηθεί η κοινωνική τους ένταξη και η απασχολησιμότητά τους·

44. στο πλαίσιο της εφαρμογής της ανοικτής μεθόδου συντονισμού, κατά τον προσδιορισμό νέων δεικτών και νέων τιμών αναφοράς σε θέματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, ο έλεγχος των δεξιοτήτων ανάγνωσης και κατανόησης κειμένου θα πρέπει να αφορά επίσης τον εντοπισμό δεξιοτήτων σχετικά με το περιεχόμενο των μέσων επικοινωνίας, δεδομένου ότι σήμερα, σε ένα ηλεκτρονικό ή ψηφιακό περιβάλλον, το περιεχόμενο αυτό εκφράζεται με τον συνδυασμό γραπτών, εικονογραφικών και κινηματογραφικών μέσων·

45. υποστηρίζει ότι οι προσπάθειες που καταβάλλονται στους τομείς της ανάγνωσης, της γραφής, των μαθηματικών, των επιστημών και των ΤΠΕ δεν είναι καθόλου ασύμβατες με τη διδασκαλία άλλων σχολικών μαθημάτων που συμβάλλουν από κοινού στην καλλιέργεια άλλων προσόντων, όπως η δημιουργικότητα, ο αυτοσεβασμός, οι κοινωνικές ικανότητες ⁽¹⁵⁾·

46. συμφωνεί με τον στόχο να σημειωθεί περαιτέρω πρόοδος στον τομέα εκμάθησης δύο ξένων γλωσσών από πολύ μικρή ηλικία και επικροτεί συνεπώς το σημείο αναφοράς «Γλώσσες»·

47. είναι ιδιαίτερος επιφυλακτική ως προς τη θέσπιση σημείου αναφοράς για το ποσοστό των επενδύσεων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η βολονταριστική προσέγγιση με στόχο την αύξηση των επενδύσεων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε 2 % του ΑΕγχΠ είναι καθ' εαυτή θετική, πλην όμως ο στόχος αυτός που συνεπάγεται τη συμμετοχή και του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, δεν πρέπει, αφενός, να απαλλάσσει τα κράτη μέλη από τις ευθύνες τους και, αφετέρου, να συνεπάγεται αύξηση της εισφοράς των νοικοκυριών για τη χρηματοδότηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, πράγμα το οποίον θα μπορούσε να υπονομεύσει τον στόχο της ισότητας των ευκαιριών, ειδικότερα σε περίοδο κρίσης·

48. συμφωνεί με το σημείο αναφοράς σχετικά με την ολοκλήρωση του τριτοβάθμιου επιπέδου εκπαίδευσης, και συμμερίζεται την άποψη να καταργηθεί το υπάρχον σημείο αναφοράς σχετικά με τον αριθμό των αποφοίτων σχολών μαθηματικών, θετικών επιστημών και τεχνολογίας· εκτιμά δεόντως την προσοχή που δίδεται στο πρόβλημα της ανισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών στους κλάδους αυτούς. Ας υπενθυμιστεί εδώ η γνωμοδότηση της ΕτΠ για την ανακοίνωση της Επιτροπής: Προς μια κοινωτική στρατηγική-πλαίσιο για την ισότητα των φύλων ⁽¹⁶⁾·

49. διατηρεί επιφυλάξεις ως προς την πρόταση της Επιτροπής να θεσπίσει σημείο αναφοράς για την απασχολησιμότητα. Η αναζήτηση συσχετισμού μεταξύ του επιπέδου σπουδών και της ικανότητας εισόδου στην αγορά εργασίας αποτελεί κοινό μέλημα. Ωστόσο, κρίνεται αναγκαίο να εισαχθούν και άλλες μεταβλητές, και ειδικότερα η κατάσταση της οικονομίας. Συνεπώς, η προσέγγιση θα πρέπει να διευκρινιστεί περισσότερο·

50. επικροτεί την πρόταση της Επιτροπής για τη θέσπιση σημείου αναφοράς για την προσχολική διδασκαλία, εφόσον η πρόωγη μάθηση δημιουργεί νέες δυνατότητες ανάπτυξης και κατέχει σημαντική θέση στη διεργασία της διά βίου μάθησης·

51. συμφωνεί να διατηρηθεί το σημείο αναφοράς σχετικά με τους νέους που αποχωρούν πρόωρα από το σχολείο και φρονεί ότι μπορεί να αναληφθούν διάφορες δράσεις για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός·

52. είναι επιφυλακτική, με βάση την υπάρχουσα γνώση, ως προς την πρόταση περί ενός καθορισμένου σημείου αναφοράς για την καινοτομία και τη δημιουργικότητα. Η ΕτΠ υποστηρίζει, ωστόσο, να εξετάσουν τα κράτη μέλη τη δυνατότητα ανάπτυξης δεικτών που μπορούν να συμβάλουν στην προώθηση των δράσεων των κρατών μελών στον τομέα της καινοτομίας και της δημιουργικότητας·

⁽¹⁵⁾ Ό.π.

⁽¹⁶⁾ Βλ.. CdR 233/2000 τελικό

⁽¹⁴⁾ CdR 349/2002 τελικό

53. προτείνει να εξεταστεί το ενδεχόμενο προώθησης της ανταλλαγής πληροφοριών και από κοινού εφαρμογής των βέλτιστων πρακτικών μεταξύ κρατών σχετικά με τα σημεία αναφοράς που είναι η καινοτομία, η δημιουργικότητα και η απασχολησιμότητα. Οι περιφέρειες πρέπει να συμμετέχουν ενεργά στο εγχείρημα αυτό·

54. συμμερίζεται το πνεύμα αποφασιστικότητας που επιδεικνύεται, προκειμένου να διατηρηθούν και να επεκταθούν αποτελεσματικές και φιλόδοξες πολιτικές στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Η σημερινή οικονομική κρίση δεν πρέπει να αποσπάσει την προσοχή μας από τον στόχο αυτό, αντιθέτως πρέπει μας κατευθύνει προς αυτόν.

Βρυξέλλες, 7 Οκτωβρίου 2009.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Luc VAN DEN BRANDE
